

KATUSOVITTELU

Toteutetun käytännön nimi

Katusovittelu

Kokonaisuus, johon toteutettu käytäntö liittyy

Turvallisuuden tunteen lisääminen
Rikoksien estäminen ja vähentäminen
Lasten ja nuorten turvallisuuden parantaminen
Hyvien väestösuhteiden edistäminen
Julkisten tilojen turvallisuus

Mistä käytäntö sai alkunsa, kauan se on ollut käytössä ja miksi sille oli tarvetta?

Piilorikollisuuden ja nuorten alle 15-vuotiaiden rikosprosessien hitauden ja käsittelemättömyyden vuoksi. Yhteistyö alkoi poliisin, Kampin kauppakeskuksen ja järjestyksenvaltioiden kokeilulla, jossa kauppakeskuksen ilkivallat ja varkaudet sovittiin nopeasti. Kokeilun ansiota ilkivallat ja nuorten näpistyksiset loppuivat vuoden 2013 aikana Kampin kauppakeskuksessa. 2015 alkaen mallia on levitetty ympäri Suomea ja koulutettu kasvatusalan ammattilaisille sovittelutaitoja sekä paikallisia verkostoja nuorten konfliktien ratkaisuun.

Tällä hetkellä toimintaa käytetään osassa lakisääteisten sovittelutoimistojen keinovalikoimaa siten, että sovittelijoiksi voidaan valita vapaaehtoissovittelijan rinnalle kasvatusalan ammattilainen eli katusovittelija. Soviteltavat asiat ovat laajenneet koskemaan myös nuorten monimutkaisia konflikteja, pahoinpitelyjä jne.

Ketkä osallistuivat käytännön kehittämiseen ja toimeenpanoon?

Aseman Lapset ry on koordinoanut toiminnan kehittämistä. Keskeisiä yhteistyökumppaneita on THL, sovittelutoimistot sekä poliisihallitus ja poliisilaitokset. Katusovittelutoimintaa toteuttaa Helsingissä Aseman Lapset ry yhdessä Helsingin sovittelutoimiston kanssa sekä katusovitteluun koulutetut eri alojen ammattilaiset, mm. kuraattorit ja nuorisotyöntekijät kaupungilta että eri järjestöistä. Paikallisesti vaihtelee, keitä yhteistyökumppaneita sovittelutoimistoilla on katusovittelun toteuttamisessa. Eri alueilla myös erilaisia käytäntöjä katusovittelun toteuttamiselle. Mm. Hyvinkäällä toimii kauppakeskustyöryhmässä pelkästään ensimmäisen pilottivuoden konseptilla kun taas useassa paikkakunnassa käytetään ns. Helsingin mallin mukaan, että sovittelutoimistosta ohjautuu katusovitteluun juttuja, joissa on sille tarvetta.

Miten käytäntö toteutettiin?

Pilottimuotoisena kampin kauppakeskuksessa järjestön omarahoituksena 2013

2015-2017 kehittämishankkeena kouluttamalla kasvatusalan ammattilaisille ympäri suomea sovittelutaitoja

2018-2019 tiivistämällä yhteistyötä alueellisten katusovittelijoiden ja sovittelutoimistojen kanssa, kouluttamalla sovittelijoita sekä tukemassa paikallisen verkostotyön tiivistämistä.

Kuinka paljon ja millaisia kustannuksia aiheutui käytännön toteuttamisesta?

Katusovitteluhankkeessa vuosina 2015-2017 kahden henkilön työresurssi STEA-rahoitteisena sekä 2018-2019 kolmen henkilön resurssi STEA-rahoitteisena kehittämiseen, levittämiseen valtakunnallisesti sekä toiminnan toteuttamiseen Helsingissä. Katusovittelutoimintaa on otettu käyttöön osana kasvatustalon ammattilaisten omaa työnkuvaa, joten varsinaisia lisäresursseja koulutetuilla ei tule kuin työajallisesti. Tarkoituksena sektorirajat ylittävän yhteistyön lisääminen ja asiakkaiden siirtäminen rikosoirehdinnan ja sovittelun kautta sellaisille tahoille, jotka voivat kulkea nuorten ja perheiden rinnalla sovittelukäsittelyn jälkeenkin.

Voiko käytännöllä sanoa olleen konkreettisia tuloksia ja vaikutuksia?

Voi. Verkostotyön lisääntyminen nuorten konfliktien ratkaisemiseksi eri alueilla. Sovittelutaitojen lisääntyminen kasvatustalon henkilöstöille ympäri Suomen hyödytti myös palautteiden mukaan osana perustyötä sen lisäksi, että taitoja käytetään varsinaisiin sovitteluuihin. Nuoret ja perheet saavat välitöntä hyötyä, kun sovittelupalvelu pystyy tarjoamaan sovittelun lisäksi myös tukea sovitteluiden jälkeenkin.

Olisiko jotain voitu tehdä paremmin tai eri lailla? Mikä oli erityisen haasteellista?

Levittämistyössä olisi pitänyt paremmin selvittää eri kuntien mahdollisuudet ja resurssit. Tässä olemme ottaneet opiksi ja kehittämässä kuntatasoista riski ja voimavara-analyysiä eri työmuotojen levittämisen tai kehittämisen tueksi. Suomi on hyvin epätasa-arvoinen maa palveluiden ja resurssien osalta.

Mahdollisen jatkotyön kuvaus

STEA:lta on haettu ak-rahoitusta 2020 alkaen toiminnan toteuttamiseksi pääkaupunkiseudulla Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan sovittelutoimistojen alueella. Toimintaa tarvittaessa voidaan tukea myös valtakunnallisesti, mikäli alueet sitoutuvat toiminnan toteuttamiseen.

Miten käytäntö paransi kaupungin, kunnan tai alueen turvallisuutta?

Selkein näkyvä hyöty oli Kampin kauppakeskuksen turvallisuuden tunteen ja rikosoirehdinnan osalta. Yksittäisistä sovitteluista on paljon palautteita, joissa kerrotaan henkilökohtaisen turvallisuuden tunteen parantuneen.

Opit/kokemukset, joista muut toimijat voivat hyötyä

Nuorten sovittelut ovat erinomainen keino oppia ratkaisemaan myös tulevia konflikteja. Myös palveluohjaus sovitteluista eteenpäin on kehittynyt ja oppia tullut lakisääteisen sovittelun toimijoille.

Muuta huomioitavaa

Eri kasvatustalon ammattilaisia on koulutettu sovittelijoiksi 24 paikkakunnalle Suomessa.

Keneltä tai mistä saa lisätietoa hankkeesta?

Etunimi: Heikki

Sukunimi: Turkka

Yritys / Organisaatio: Aseman Lapset ry

Sähköposti: heikki.turkka@asemanlapset.fi

Puhelin: 0505185511

Some Facebookissa "Katusovittelu"